Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Dyrektywa AAQD – nowe wyzwania przed samorządami.

Piotr Łyczko
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Poznań, 17 listopada 2025 r.

Poprawa jakości powietrza w Polsce

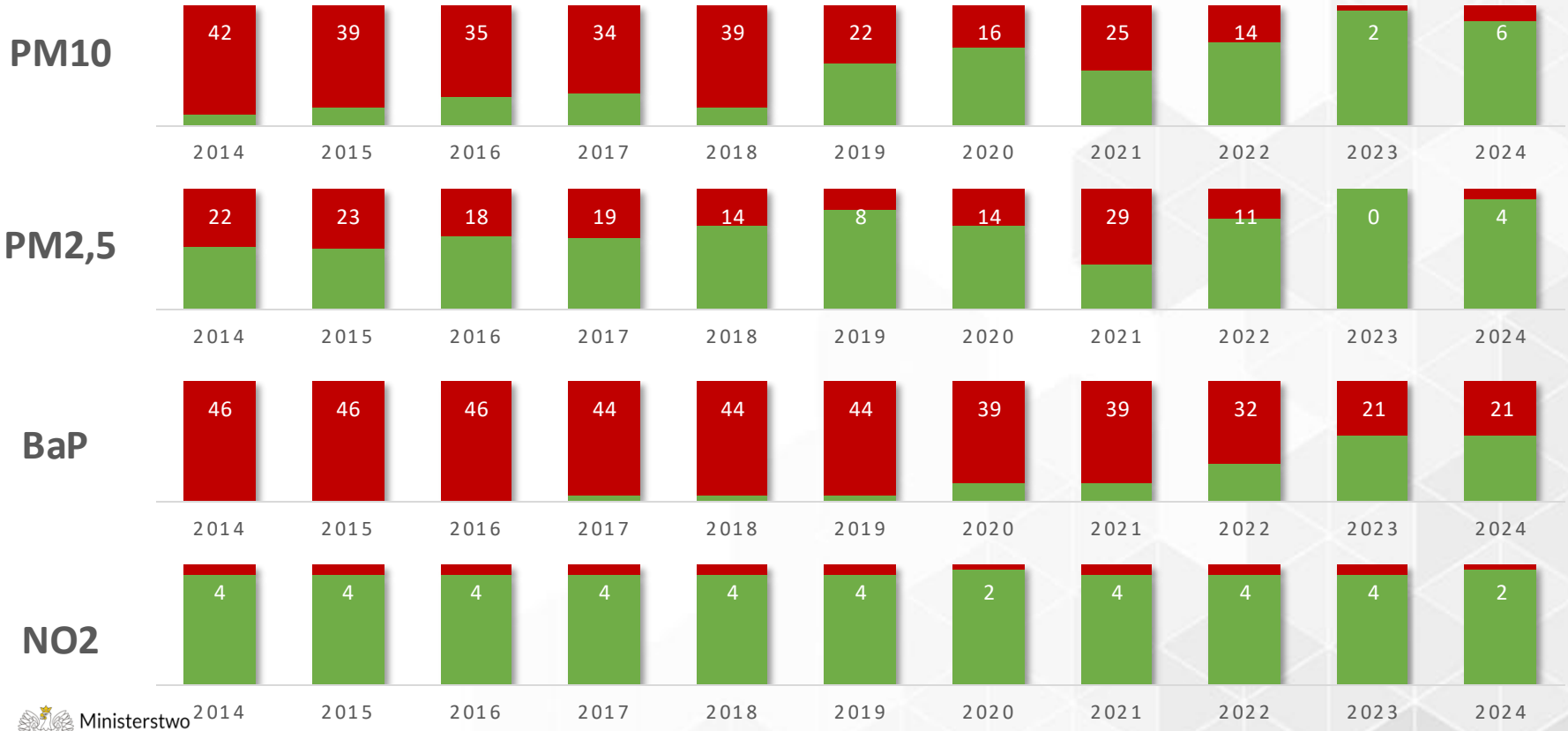

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Liczba stref ochrony powietrza z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń

Aktualizacja programów ochrony powietrza 2025-2026

- Zgodnie obecnymi wymaganiami ustawy Poś dla stref, w których ocena za 2024 rok wykazała **przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych** zanieczyszczeń powietrza, konieczne jest przygotowanie nowych programów ochrony powietrza.

- MKiŚ zainicjowało zmianę ustawy Poś, aby umożliwić **uproszczoną aktualizację obecnych programów ochrony powietrza** w terminie do 30 listopada 2026 r. (projekt UC112).

- Projekt zmiany Poś wprowadzi również uprawnienia dla **osób fizycznych i prawnych, w tym organizacji ekologicznych** do zaskarżania przyjmowanych programów ochrony powietrza i ich aktualizacji.

Dyrektywa 2024/2881 w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy (AAQD)

- Nowe, **znacznie zaostrzone poziomy dopuszczalne zanieczyszczeń** powietrza oraz wymogi redukcji średniego narażenia do osiągnięcia do 2030 r.
- **Rozszerzenie systemu monitoringu** i oceny jakości powietrza - pomiar nowych zanieczyszczeń, zwiększenie liczby stacji, większe wymagania dla modelowania.
- Nowe **plany działania na rzecz jakości powietrza**, włączenie zainteresowanych stron w opracowanie planów działania i programów ochrony powietrza.
- **Zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości** i rekompensat za szkody dla zdrowia ludzkiego.

Nowe poziomy dopuszczalne i alarmowe głównych zanieczyszczeń

Zanieczyszczenie	Okres uśredniania	Obecny poziom dopuszczalny	Nowy poziom dopuszczalny od 2030 r.	Obecny poziom alarmowy	Nowy poziom alarmowy od 11 gru 2026 r.
pył PM10	średnia roczna	40 µg/m³	20 µg/m³		
	średnia 24-godz. dop. częstość przekroczeń	50 µg/m³ 36 dni	45 µg/m³ 18 dni	150 µg/m³	90 µg/m³ *
pył PM2,5	średnia roczna	20 µg/m³	10 µg/m³		
	średnia 24-godz. dop. częstość przekroczeń	- -	25 µg/m³ 18 dni	-	50 µg/m³ *
NO2	średnia roczna	40 µg/m³	20 µg/m³		
	średnia 24-godz. dop. częstość przekroczeń	- -	50 µg/m³ 18 dni		
	średnia 1-godz. dop. częstość przekroczeń	200 µg/m³ 18 dni	200 µg/m³ 3 dni	400 µg/m³	200 µg/m³ *

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

* dla NO2 średnia 1-godzinna przez 3 kolejne godziny, dla PM10 i PM2,5 średnia dobowa przez 3 kolejne dni lub przez mniejszą liczbę dni, w miejscach reprezentatywnych dla jakości powietrza na co najmniej 100 km2 albo w całej strefie, w zależności od tego, który z tych obszarów jest mniejszy.

Ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na zdrowie

- Według analiz Zespołu Roboczego ds. Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Zdrowie przy Radzie Zdrowia Publicznego, wdrożenie nowej dyrektywy w sprawie jakości powietrza pozwoli na uniknięcie w Polsce:
  - **30 tys.** przedwczesnych zgonów rocznie dzięki redukcji PM2,5
  - **3,2 tys.** przedwczesnych zgonów rocznie dzięki redukcji NO2

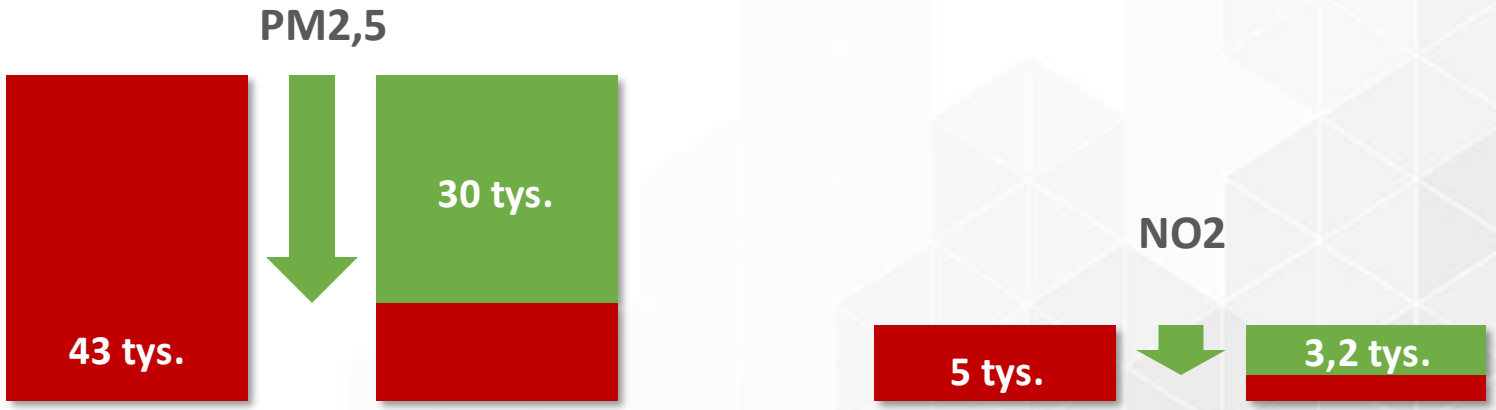

Obszary przekroczeń nowych poziomów dopuszczalnych PM2,5 (od 2030 r.)

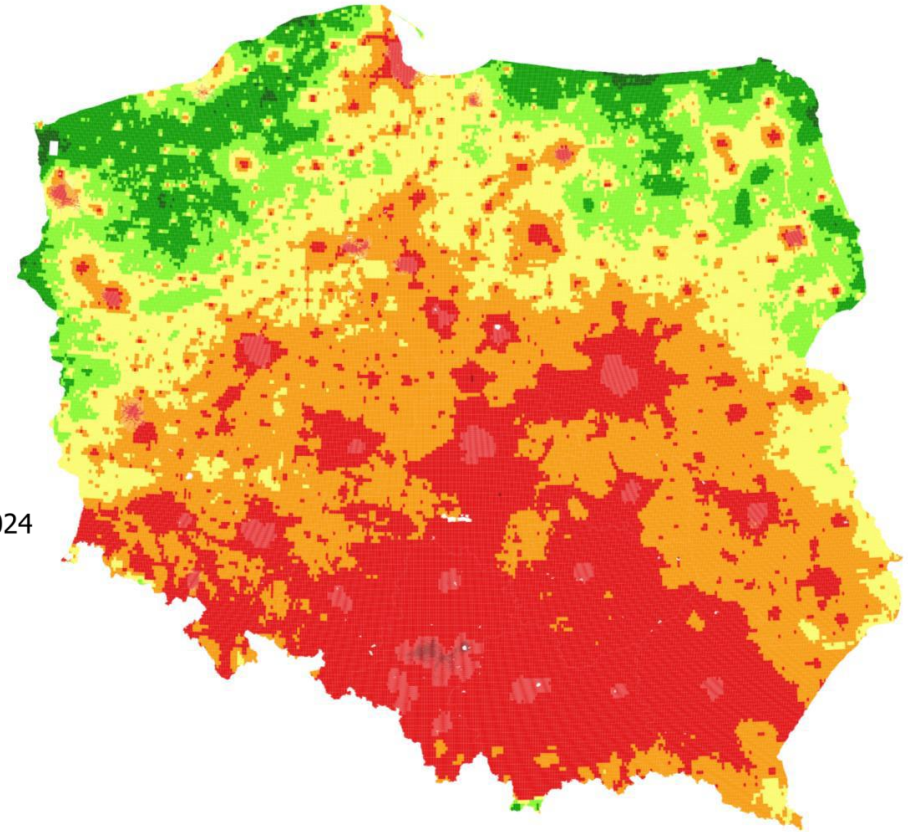

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Obszar przekroczeń w 2024 r. nowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 (śr. roczna 10 µg/m³)

Wymagania dla Planów działania na rzecz jakości powietrza (PDJP)

- Podstawą do przygotowania PDJP będą **wyniki oceny jakości powietrza za 2026 r.**
- **PDJP należy przyjąć do 31 grudnia 2028 r.**, a ich celem jest osiągnięcie nowych poziomów dopuszczalnych, które zaczną obowiązywać od 2030 roku.
- PDJP będą stanowić **podstawę do ubiegania się o derogacje** dla stref, w których nie będzie możliwe dotrzymanie nowych poziomów PM10, PM2,5, NO2, B(a)P lub C6H6.
- PDJP/ POP powinny uwzględniać osiągnięcie poziomów dopuszczalnych w ciągu **maksymalnie 4 lat oraz działania o charakterze ciągłym**, aby osiągnąć i utrzymać poziomy dopuszczalne.

Planowana procedura przygotowania PDJP – etap 1

Planowana procedura przygotowania PDJP – etap 2

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Planowane wytyczne i narzędzia

- Wytyczne do określania działań naprawczych w ramach programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych oraz planów działania na rzecz jakości powietrza – **do końca 2025 r.**,
- Wytyczne do procedury opracowania PDJP, POP i PDK – **do końca 2026 r.**,
- Utworzenie systemu IT do raportowania i sprawozdawczości z POP, PDK i PDJP – **do końca 2027 r.**

Struktura ogrzewania budynków jednorodzinnych w woj. wielkopolskim

	Liczba budynków	Udział
Wyłącznie źródła c.o. na paliwa stałe	303 804	47,7%
-- kotły klasy 5 lub ekoprojekt	60 417	10,17%
-- kotły poniżej 5 klasy	**220 607**	**37,13%**
-- kominki, piece, ogrzewacze	22 757	3,83%
-- mix źródeł na paliwa stałe	17 567	2,96%
Wyłącznie źródła c.o. nisko- i bezemisyjne	170 022	29,80%
Źródła c.o. niskoemisyjne ze źródłami na paliwa stałe	64 950	10,93%
Deklaracje do weryfikacji	30 751	5,18%

źródło: Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków http://ceeb.gov.pl

Efekty wymian nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe

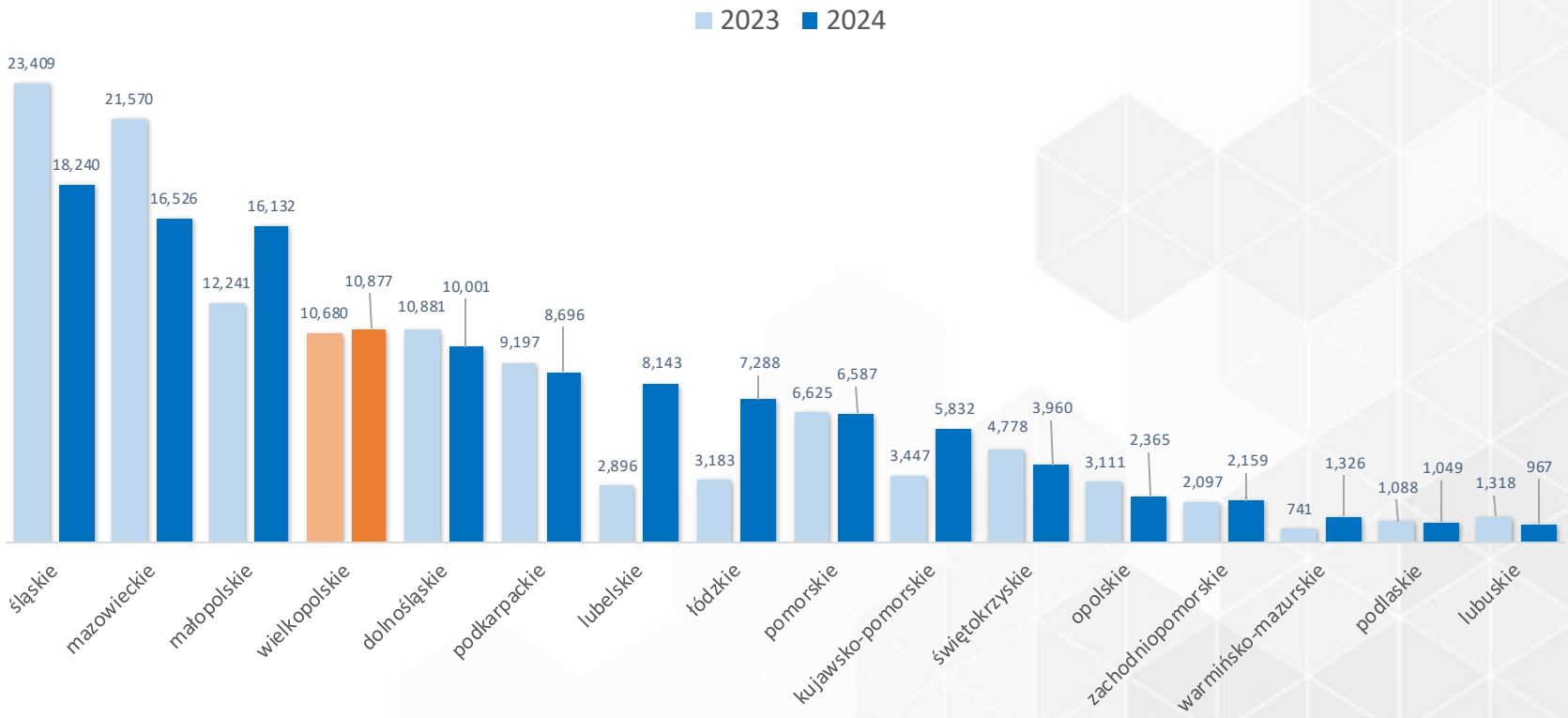

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Liczba budynków z wymienionymi nieefektywnymi źródłami ciepła na paliwa stałe w latach 2023-2024

Tempo wymiany w 2024 roku pozostałych nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe

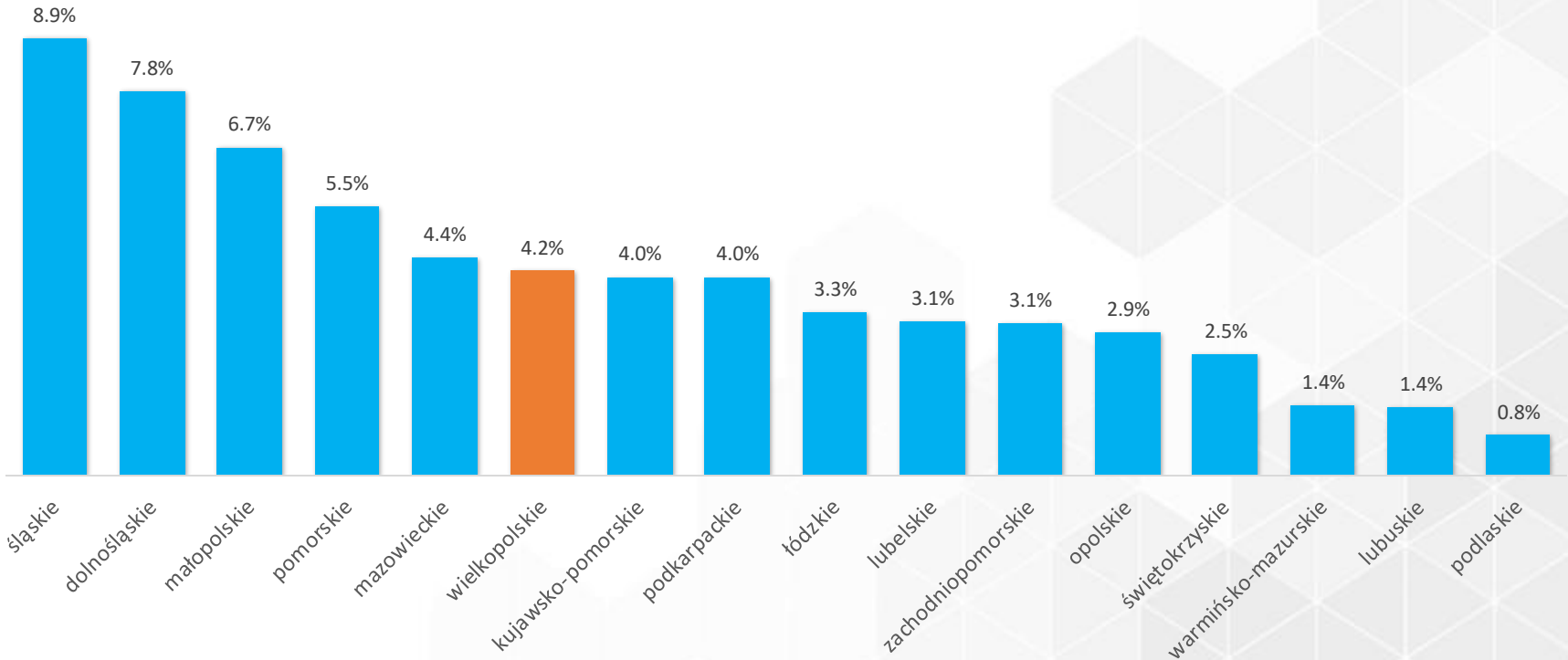

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Udział budynków z wymienionymi w 2024 roku nieefektywnymi źródłami ciepła na paliwa stałe w całkowitej liczbie budynków ogrzewanych tymi źródłami według CEEB

Kontrole przestrzegania uchwał antysmogowych i spalania odpadów

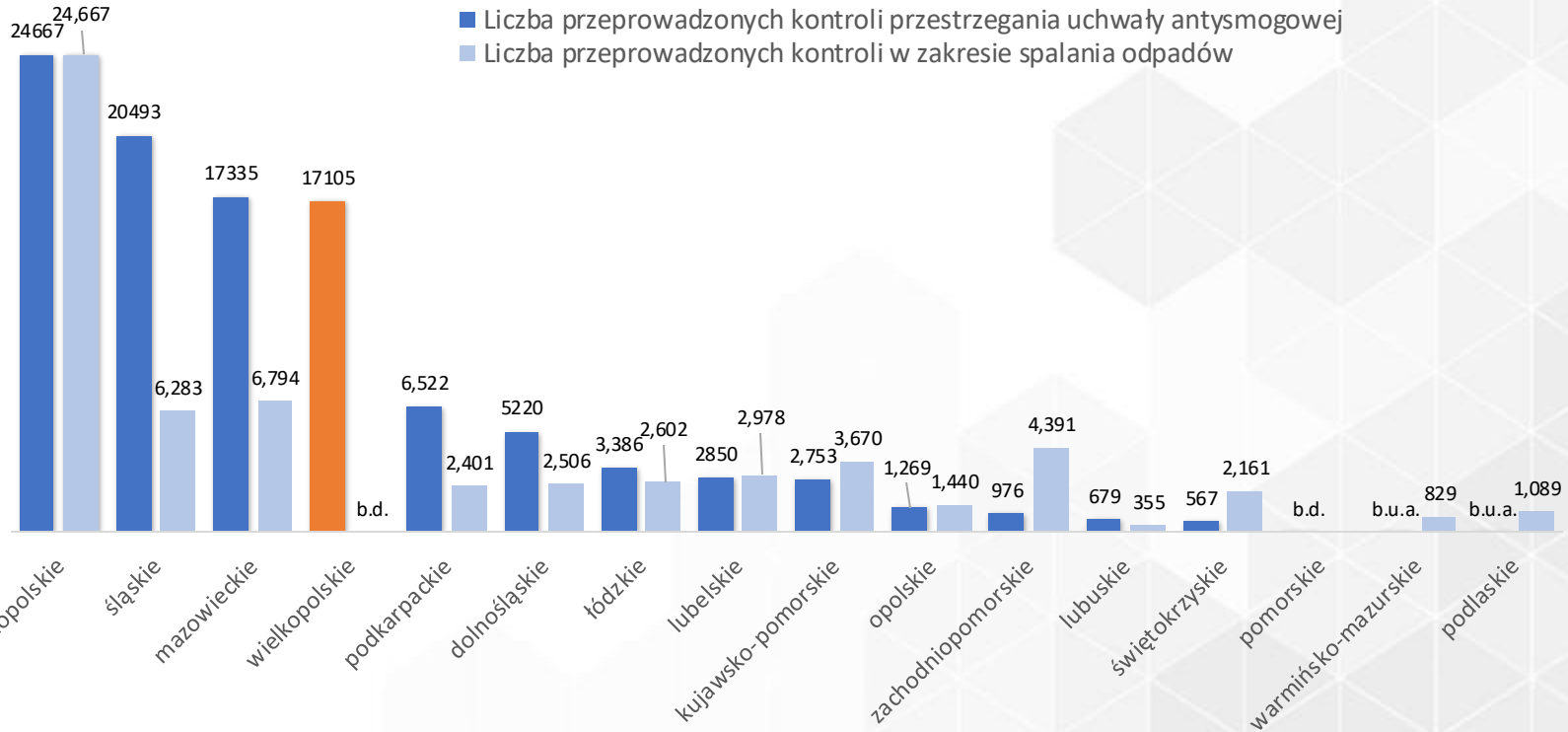

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Poradnik prowadzenia kontroli przez gminy

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Wyzwania dla regionów i gmin

- Przygotowanie i wdrożenie nowych, skuteczniejszych **planów działania na rzecz poprawy jakości powietrza**, które pozwolą na osiągniecie zaostrzonych norm,
- Pomoc i wsparcie dla mieszkańców w **wymianie nieefektywnych źródeł na paliwa stałe** i poprawie efektywności energetycznej budynku,
- Pełne wdrożenie i egzekwowanie **wymagań uchwał antysmogowych**,
- Zwiększenie działań na rzecz **ograniczenia emisji z transportu drogowego**,
- Prowadzenie **działań informacyjnych i edukacyjnych** o potrzebie poprawy jakości powietrza.